

Izhaja
vsak četrtek; ako je ta
dan praznik, dan poprej.
Dopisi naj se izvolijo fran-
kovati.
Rokopisi se ne vračajo.
Za inserate se plačuje
po 20 vinarjev od garmond-
vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:
za celo leto 4 krone (2 gld.)
Denar naj se pošilja pod
napisom:
Upravništvo „Mira“
v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 14. avgusta 1902.

Štev. 33.

Slovenske posojilnice na Koroškem pastorke koroških sodišč.

III.

Zadnjič smo v dveh člankih pokazali, kako trnjevo pot morajo hoditi slovenske posojilnice koroške, da pridejo pri naših sodnijah do malih pravic, zjamčenih nam po postavi. Danes moramo navesti nov slučaj, ki prav jasno kaže, da je slovenščina na Koroškem res — pastorka.

Uradni list „Klagenfurter Zeitung“ št. 178 od dne 5. avgusta t. l. je namreč prinesel sledeči razglas, katerega ponatiskujemo povsem natančno:

Eingetragen wurde in das Genossenschafts-
Register. 3668

1. Unterbraunburg (Ipodnji Dravograd).
2. „Hranilnica in posojilnica v Ipodnjem, Dravbergu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo“.

4. Befondere Eintragung: 1. August 1902.
Aus dem Vorstand ist ausgetreten: S. Cvetiko Krammer, gewesener Provisor in Tschernberg. Als neugewählt wird eingetragen: Josip-Josef Zeichen, Provisor in Tschernberg.

Oznanilo.

Na podlagi tusoduega odloka od ne 31. julija t. l. vzrisal v zadrugan registru pri firmi Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu, registrovana zadruga z neomejeno Zaveru ud nacelstoa Cvetiko Krammer, Cussi provisor v Arneeah in se vpisal kot novo izvoljeni ud na celstva Josip Zeichen te provizor v Arneeah.

C. kr. deželno not trgovskv sodišče v Celovec, dne 31. julija 1902.

Ali se naš starikavi uradni list prav nič ne sramuje, da priobčuje tak nestvor med ljudi? Kdor ima čas, naj šteje pogreške v gorenji pokveki, naštel jih bo res lepo število!

Nas zanima vprašanje, kje je oni nestvor zagledal beli dan, oziroma je zašel na potrpežljivi papir? — Dvoje je mogoče: ali je tak prišel od deželne sodnije celovške, ali so ga tako — „olepšali“ v Kleinmayrovi tiskarni, kjer se tiska uradni list. Mogoče je tudi, da je že s sodnije prišel razglas slabo pisan, v tiskarni pa so še „potrebno“ dodali!

Bodisi pa tako ali tako, vsekako je pravi škandal, da uradni list prinaša take pokveke kot uradne razglase! Če morda res v tem slučaju deželno sodišče nič ni zakrivilo, je vendar dolžnost istega, da poskrbi, da se razglasi tudi pravilno ponatiskujejo! — Uradna „Celovčanka“ dobiva leto za letom od vlade lepo podporo, h kateri morajo lep del donasati tudi slovenski davkoplačevalci! Kako pridemo do tega, da naš jezik grdiyo in sramotijo na tak način?! Ali Kleinmayrova tiskarna res ne premore stavca, ki bi pravilno znal postaviti par slovenskih vrstic? In če ga res ne premore, ali ni dolžnost vlade, da jo prisili h temu?

Posojilnice morajo take razglase pošteno plačati. Zato smejo in morajo pač tudi odločno zahtevati, da se isti tudi pravilno razglasujejo. Takih pokvek gotovo niso dolžne plačati, marveč zahtevajo naj, da se taisti še enkrat in sicer pravilno natisnejo.

Ta slučaj pa zopet kaže, kako je slovenščina pri naših uradih res — pastorka!

XVII. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

Velezaslužna naša družba sv. Cirila in Metoda je imela svoj letošnji občni zbor v četrtek dne 7. avgusta v Ilirski Bistrici na Notranjskem.

Ilirska Bistrica je ta dan imela slavnostno lice, krasni slavaloki in mnogobrojne zastave so pozdravljale z vseh strani Slovenije došle skupščinarje. Povsodi se je kazala tudi najlepša sloga. Skupščinarje so ob dohodu pozdravljali med drugimi g. nadučitelj Zarnik, gospa Bachman, gg. župana Valenčič in Žnidaršič ter gosp. dekan. Odgovorjal je z vznesenimi besedami družbin prvomestnik msgr. T. Zupan. Vseh zborovalcev je bilo 200.

Po sv. maši se je zbrala vsa narodna družba v hotelu, kjer je prvomestnik msgr. Tomo Zupan otvoril 17. glavno skupščino, pristrčno pozdravivši prišlece od vseh strani slovenske domovine, posebej pa še čestite zunanje navzočnike. Nato se je prešlo takoj na dnevni red.

Tajnik č. g. Anton Žlogar poroča o društvenem delovanju. Iz njegovega poročila posnamemo: Ljudsko štetje leta 1900. je pokazalo nam

Slovincem zopet žalostno sliko. Po vsem okrožju naših dežel se krči naš živelj. Dasi podatki štetja gledé materinega jezika oziroma narodnosti nikakor niso zanesljivi — in v znanostno svrhu ne porabljeni, dasi vemo, da nas je v istini več, kakor so nas naštel v svoji prebrisanosti naši nasprotniki, vendar nam tudi to dejstvo glasno kliče: „memento mori!“

Kaj je vzrok našemu nazadovanju? Poleg velike narodno-gospodarske krize, ki se vleče kot črna nit skoro po vsej Evropi, so krčenju našega naroda krivi naši nenasitljivi nasprotniki na jedno — naša lastna brezbriznost na drugo stran. Koliko ran zasekava slovenskemu življu leto za letom nemški „Schulverein“, „Südmark“, „Südmärkische Bank“ od nemške, „Lega nazionale“, „Dante Alighieri“ in njim sorodna društva od laške strani, je slovenskim rodoljubom več ali manj v spominu. A tudi brezbriznost raznih slojev med nami je zakrivila, da je prišel, ko so ljudje spali, sovražnik ter zasejal ljuliko med pšenico. Znano je, da plevel veliko rajši raste, kakor dobra setev. Razni paraziti (tro-tarji), zasejani po nasprotnikih po vseh naših dezelah, izpivajo najboljšo kri na našem narodnem telesu. Ali moremo kar hladnokrvno gledati, kako gineva naš rod?

Tu je nastala družba sv. Cirila in Metoda, ki hoče odbijati neopravičene napade naših sovražnikov, pa tudi vzdramiti iz spanja lastne rojake. Nedvomno proti našemu narodu največja nevarnost je na šolskem polju. Vkljub naravnemu pravu, vkljub jasnemu državnemu zakonu nima naša mladež še zadostno slovenskih šol. V tej sili preostaja nam le samopomoč in samobramba, in to izvršuje uprav naša družba.

Odbor je imel pet sej. Vlog se je rešilo v tem upravnem letu 1622 (brez pismen in poročil). Podružnic se nekaj snuje, med njimi ženska v Novem mestu. Pristopilo je 14 novih pokroviteljev. Do 1. avgusta šteje naša družba 144 podružnic, in sicer 78 mešanih, 30 moških in 36 ženskih. Pokroviteljev je 298, ustanovnikov 1181, letnikov 5341 in podpornikov 2491; skupaj 9309.

Društveni zavodi so sledeči: 1. Otroški vrtec v Celju ima 65 otrok. — 2. Otroški vrtec v Mariboru s 54 otroci. — 3. Enorazredna dekliška šola na Muti z 38 otroci. — 4. Štirirazredna deška šola pri sv. Jakobu v Trstu z 288 otroci. (Ta se s pri-

umirali, a ni bilo duhovnika, ki bi je spravljal z Bogom. Kaj naj počnem? Pri najboljši volji nisem utegnil takoj ustreči obupnemu klicu za pomoč. Jedva se je razširilo poročilo, da so prišli od sosednega plemena po me, in da odpotujem, je vse obstopilo mojo hišo, kar je še v naselbini moglo stati po koncu. „Oče, ako odideš“, klicali so vsi, „potem nobenega od nas ne boš videl več živega.“

Ostal sem torej, ali kakor hitro je bolezen ponehaval, vpregel sem svoje pse v sani in v kratkem sem po ledu prepotoval onih 100 kilometrov, ki so me oddaljevali od mojih zapuščenih otrok. Kakšen pogled! Koče so bile polne bolnikov, umirajočih in že mrtvih!

V eni koči sem našel 11 mrličev; ležali so na svojih rogožinah vsi trdi in vsled mraza 40° kakor les zmrznjeni. Pristopim bližje, da bi za rajne pomolil. V svoje ne malo začudenje vidim, da vsak mrlič drži v trdi roki zavojček; bil je to košček zvite brezove skorje. Brezovo skorjo rabijo prebivalci mrzlega severa za papir. V prvem trenutku se me polasti grozen sum. „Bržkone bo to“, mislim sam pri sebi, „kakšna prazna vera.“ Da se prepričam, vzamem zvito skorjo v roko — bilo je na nji napisano nekoliko besed. Čitam: „Samo naš duhovni oče sme čitati, kar je notri napisano.“ Notri pa je bila napisana njihova spoved! Ubogi Indijanci, ko so čutili, da se smrt bliža in niso se mogli spovedati, napisali so svoje grehe na brezovo skorjo. Kako so to napravili? Ali so sami z umirajočo roko napisali one besede, ali pa jim je kdo izpred sorodnikov pomagal? Ne vem!

Ta dokaz otroškega zaupanja me je tako ganil, da sem se razjokal. Kako so pridni ti veliki otroci!

Od mene so šli, da v smrtni nevarnosti, ako ni nobenega duhovnika blizu, s popolnim kesanjem, ki je združeno s hrepenenjem po zakramentu sv. pokore, dosežemo odpusčenje grehov; hoteli so mi torej dati na znanje, da so ravnali po mojem nauku. Do malega na vsakem lističu je bila ista opazka: „Prosim te, ljubi oče, beri sv. mašo za pokoj moje duše. Kot darilo za to službo volim ti kožo bobrovo . . . kožo kunjo . . .“ eden je celo napisal: „svojo lepo sekiro.“

VIII. V veliki nevarnosti.

Ljubega čitatelja bode gotovo zanimala velika nevarnost — piše misijonar o. Sinner v zgor-njem Zanzibaru — v kateri sem bil na svojem misijonskem potovanju. Še danes trepečem in ob enem zahvaljujem božjo Previdnost, ako se spominjam svojega srečanja s kraljem puščave, afriškim levom.

Meseca grudna preteklega leta sem se vračal iz Kilima-ndžaro na svojo postajo. Enočeno, neobljudeno in vodeprazno puščavo, ki se razprostira v onih krajih, popotnik hiti kar možno najhitreje prepotovati, deloma zavolj pomanjkanja hrane in pi-jace, deloma tudi iz strahu pred neštevilnimi zve-rinami, katerih je v puščavi vse polno. Prvi dan prišli smo srečno v Taneto. Odtod izšli smo zju-traj na vse zgodaj dobro oskrbljeni s hrano in pi-jaco, da bi že zvečer bili na naši misijonski po-staji Buri. Hladen veter, ki je pihal od z snegom pokrite velegore Kilima-ndžaro, dajal je meni in mojim nosilcem moč in vztrajnost, in nekako britko in tesnobno čuvstvo nas je spodbujalo k hitrosti. Zemlja je bila vsa zaraščena s travo, ki je bila vsled solnčne vročine sežgana; gozdov na potu ni;

PODLISTEK.

Sličice iz katoliških misijonov.

(Priredil Svečan.)

VII. Spoved po smrti.

V dobah vernega srednjega veka se je večkrat zgodilo, da so se vojaki v boju smrtno ranjeni drug drugemu spovedali, če ni bilo blizu duhovnika. Še iz vojske Francozov s kabilskimi plemeni v Algeriji se pripovedujejo podobni slučaji. Tega smo se spomnili, ko smo pred nekim časom čitali zanimivo poročilo misijonarja, ki deluje med Indijanci v ledenih krajih britske Amerike.

„V naselbini, kjer se nahaja moja misijonska postaja“, piše omenjeni misijonar, „buknil je sredi zime nevarni legar in grozno razsajal med Indijanci. V nekoliko dnevih se je lotila bolezen večine prebivalcev; meni skoraj edinemu je grozna šiba prizanesla. Po dné in po noči sem bil po konci, da bi obiskoval bolnike, tolažil jih, spovedal, svetoval, zdravil — vse to je bilo dalje časa moje vsakdanje opravilo. Bil sem v pravem pomenu besede duhovni in telesni zdravnik cele naselbine, ki se je bila spremenila v veliko bolnišnico. Smrt je pokosila vsak dan nekoliko bolnikov. Srce mu je krvavelo, ali dobrotni Bog ga ni pustil brez tolažbe.

Baš v sredi le-te britke skušnje je prišel sél od najbližjega plemena, kakih 100 kilometrov oddaljenega, ter prosil, da bi njegovim rojakom pri-skočil na pomoč. Tudi tam je razsajal legar; naj-močnejši možje so bili bolni, stari in mladi so

četkom šolskega leta 1902/3 razširi v 5 razrednico.) — 5. Štirirazredna dekliška ljudska šola pri Sv. Jakobu v Trstu z 264 otroci. — 6. Otroški vrtec v Rojanu z 72 otroci. — 7. Otroški vrtec na Greti z 52 otroci. — 8. Otroški vrtec v Pevni pri Gorici s 54 otroci. — 9. Trirazredna mešana ljudska šola v Št. Rupertu pri Velikovu ima 204 otrok, in sicer: 59 dečkov in 145 deklic. Internat šteje 22 gojenk (2 Štajerki in 20 Korošice) in poleg teh še 4 gojenke kuhinjske šole. (Ta šola se razširi s pričetkom šolskega leta 1902/3 v 4 razrednico.) — 10. Otroški vrtec v Trziču z 58 otroci.

Po družbi podpirani zavodi so: 11. Privatni otroški vrtec gospe Antonije Grmekove pri Sv. Ivanu v Trstu s 55 otroci. — 12. Privatni otroški vrtec gospodičine Dragice Gregorič v Skednju s 53 otroci. — 13. Privatni otroški vrtec gospodičine Antonije Čargove v Rokolu s 63 otroci. — 14. Otroški vrtec v Podgori pri Gorici z 72 otroci. — 15. Drugi otroški vrtec v Podgori pri Gorici s 86 otroci. — 16. Društva „Šolski dom“ otroški vrtec v Gorici v ulici sv. Klare s 73 otroci. — 17. Društva „Šolski dom“ otroški vrtec v Gorici v ulici Cipressi s 65 otroci. — 18. Društva „Šolski dom“ otroški vrtec Pod Kostanjevico z 58 otroci. — 19. Zasebna 6 razredna ljudska šola društva „Šolski dom“ s pravico javnosti v Križnih ulicah s podružnico v ulici Cipressi z desetimi razredi in 582 otroci. — 20. Dekliški pripravljalni tečaj za žensko izobraževališče v „Šolskem domu“ ima 51 učenk. — 21. Deški pripravljalni tečaj za srednje šole v „Šolskem domu“ ima 36 učencev. — 22. Dvorangezna dekliška obrtno-nadaljevalna šola v „Šolskem domu“ ima 38 učenk. — 23. Strokovna dekliška šola za umetno vezenje in belo šivanje, obstoječa iz treh oddelkov v „Šolskem domu“, šteje 23 učenk. — 24. Strokovna dekliška šola za krojenje in šivanje vrhne obleke, obstoječa iz dveh oddelkov in oddelka za odrasle v „Šolskem domu“, ima 40 učenk. — 25. Deška obrtno-nadaljevalna šola s tremi razredi v „Šolskem domu“ s 110 učenci. — Razposlalo se je 2611 knjig, in za 229 kron učil in samoučil.

Naši dobrotniki so: Časništvo, posojilnice in hranilnice, deželni zbor, ljubljanski občinski zbor, občine, koroški rodoljubi. Družba je prejela več volil: Po umrlemu dekanu Veselu je čisto prejela 2819 K. 88 vin. in knjižnico v vrednosti 2000 K. — Dohodke so nam nesle tudi vžigalice, kava, platno, cilindri, voščilo, svinčniki in testenine.

G. tajnik se spominja na to še umrlih družbenih dobrotnikov (med njimi prošta Serajnika in župnikov Pogačnika, Kormanca in Pušla) in potem končuje svoje poročilo: Ne preostaja nam drugega, nego Vas opetovano povabiti na vstrajno delo. Koliko je od vodstva odvisno, bode ono — ki je v teh 17 letih skoro nespremenjeno pred Vami, ne preostane motriti položaj slovenskega šolstva v najbolj nevarnih postojankah našega ozemlja. Odložilo ne bode vaje iz rok, dokler ga podpira Vaše zaupanje. Vodilna zvezda — prava krščansko-narodna šola na podlagi materinega jezika vseh slovenski deci, ki prebiva na tej lepi zemlji, odkazani jej po previdnosti božji — naj nam sveti tudi za naprej. A to je tudi pesnikova zvezda — oznanjevalka srečnih dnij. Ali ne zaslužijo rodovi, doslej tlačani milejše bodočnosti; in med temi trpini, skoro največji si ti, moj narod slovenski. Koliko

žrtvuješ za druge in za-se, kar bi po pravici drugi morali storiti za-té. Ti se vzdiguješ, ti hrepeniš po višji izobrazbi, po pravi omiki, katera se crpi v ljudski, srednji in višji šoli, ter hočeš biti ravnopraven brat med avstrijskimi narodi, a neprijatelji tvoji te skušajo vkleniti v verige podložnosti.

A duh slovenstva, duh slovanstva se več vsužnjati ne dá . . . Tvoj je vstajenja dan! . . . Dvajseti vek bo naš, zdaj pride Slovan do besede; naše pravo mora zmagati . . . Zorna setev zavetnikov naše družbe — sv. blagovestnikov Cirila in Metoda — v tem veku gre v klasje. Ako se slovanski rodovi oklenejo njujih misel v delovanju za vero in dom — napoči jim kmalu zlati vek. — Vsaj kar nas je v naši družbi, ozirajmo se zaupljivo v slovanska brata. Prapor, ki sta ga ona razvila pred tisočletjem, naj visoko vihrá in zbere vse sinove in hčere krog sebe, da se bo spolnilo, kar pesnik želi:

Mi smo zjedineni
In vsi prešinjeni
Od enega duha.
Ne veste, da nas na tisoč
Pod eno zbranih je zastavo?
— — — — —
Pod enim svetim praporom
Korakamo na boj
Za vero in za mili dom
Za lepi jezik svoj.

Blagajnik prof. Petelin poroča o denarnem stanju družbe. Dohodki so bili sledeči: Prispevki podružnic 11.325 K 76 vin., pokroviteljnine 2654 K. Dohodki podružniških in drugih veselje 3850 K 9 vin., podpora slavnega deželnega zbora kranjskega 2000 K., podpora slavnega občinskega sveta ljubljanskega 1000 K, darila 31 slovenskih občin 461 K., darila 44 slovenskih posojilnic in 4 društev 2212 K 54 vin., dar koroških Slovencev 1000 K, novoletni darovi 119 K, darovi Mohorjanov 77 K 93 vin, Ciril-Metodovi darovi 236 K 75 vin., razni darovi 1614 K. 66 vin., iz nabiralnikov 82 K 53 vin., zbirke časnikov 5157 K 20 vin., od vžigalic 1400 K, od kave 600 K, od voščila, mila, in cilindrov 203 K 54 vin., volila 2832 K 84 vin., prejete obresti 342 K 83 vin., za prodane knjige 657 K, za prodane društvene znake 60 K, za J. Vrečkov spomenik 200 K., vrnjeno posojilo 2010 K, vrnjeni davek 93 K 73 vin.; skupaj 40.191 kron 40 vin. — Stroškov je pa bilo: Šolstvo v Trstu 12.520 K 56 vin., šolsko poslopje v Trstu 4024 K 64 vin., šolska vrta v Rojanu in na Greti 3513 K 4 vin., šolstvo na Goriškem 2150 K, šolstvo na Muti 1821 K 28 vin., poslopje na Muti 271 K 97 vin., šolski vrtec v Mariboru 1327 K, šolski vrtec v Celju 1256 K, šolstvo v Velikovu 5309 K 67 vin., šolski vrtec v Trziču 1444 K, podpore 510 K, nagrade 1190 K, knjige, učila in tiskovine 1341 K 99 vin., stanarina v „Narodnem domu“ 168 K, za društvene znake 324 K, obresti od dolgov 1522 K 84 vin., dano posojilo 180 K, za spomenika dobrotnikom 300 K, razni stroški 519 K 36 vin.; skupaj 39.694 K 35 vin. — Prebitek znaša torej 497 K 5 vin.

Poročila tajnika in blagajnika ter nadzorništva so bila vsprejeta z vsestranskim odobravanjem. Blagajniku in tajniku so priredili skupščinarji živahne ovacije.

Nato se je vršila volitev odbora. Izvoljeni so bili vsi dosednji gospodje, namreč prvomestnikom

soglasno in z velikanskim oduševljenjem monsr. Tomo Zupan, odborniki pa Ivan Hribar, Luka Svetec in Ivan Šubic. Istotako so bili v nadzorništvo ter razsodništvo izvoljeni vsi dosednji gospodje.

Pri nadaljnjem zborovanju je med drugimi g. dr. Rybač v daljšem govoru pozival poslance, naj zastavijo vse svoje sile, da se čim preje ugodno reši skrajno pereče vprašanje gledé tržaških šol, ter obširno slikal tužen položaj tržaških Slovencev.

Zborovanje, ki je trajalo dve uri, je z iskreno zahvalo na udeležnike zaključil gospod prvomestnik. — Po zborovanju se je pričel v hotelu „Ilirija“ banket, pri katerem je govoril v imenu koroških Slovencev č. g. župnik Fr. Treiber.

Dopisi.

Beljak. (Občni zbor.) Ziljska podružnica slovenskega planinskega društva je imela v ponedeljek dne 11. avgusta v gostilni g. Brunerja v Beljaku izvanredni občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Odobril se je nakup senožeti za planinsko kočjo Zajezerom in razgovarjalo se je o zaznamovanju novih planinskih potov. Letos se še napravijo potrebni načrti ter poskrbi vse potrebno, da se z zidanjem nove kočje more pričeti prihodnje leto.

Borovlje. (Cerkovnik v smrtni nevarnosti.) Nek prijatelj gospoda Jurija Malovrh-a, ki slušbuje kot cerkovnik in organist v Clevelandu v Ameriki, je sprejel od tam sledeče poročilo: V petek dne 18. julija je treščilo v kupolo tamošnje slovenske cerkve sv. Vida, in je napravila strela okoli 300 dolarjev škode. Cerkovnik, g. Malovrh, in jeden drug delavec sta ravno tačas imela v cerkvi opraviti, lahko bi bilo katerega ali oba ubilo. Vendar sta ostala nepoškodovana in odnesla samo strah. G. Jurij Malovrh je rodom Kranjec in je več let služboval v Borovljah kot cerkovnik in organist, bil zelo priljubljen, pa tudi vrl krščansko-misleč Slovenec. Nastopil je pri raznih priložnostih s svojim dobro izvežbanim cerkenim moškim pevskim zborom, kateri je po njegovem odhodu žal razpadel in večina od tega je pristopila k tukajšnjemu pevskemu društvu „Alpenrose“.

Grobini. (Semenj in druge reči.) Na sv. Ane dan smo imeli novodovoljeni sejem, ki se je prav dobro obnesel. Prav lep dan je bil, in veliko živine so prignali, sosebno volov in krav. Pitane vole so kupovali mesarji iz Celovca. Kako lahkomišljeni so mladi ljudje, kaže ta slučaj: Pravili so, da je mlad fant prodal vola in ves denar, 95 gld., na keglšču zaigral, tako da še tega ni mogel plačati, kar je zapil. Na zadnje so ga radi tega pred duri postavili. — Vreme za žetev je prav ugodno; le tožijo kmetje, da se žanjice kaj težko dobijo. Ajda je prav lepo poglala, da so njive že zelene. Za bučele ni bilo vreme ugodno, torej so slabo rojile. Ker je bilo vreme v vigradi zelo mrzlo, je rastev na polju zelo zaostala. Zgodnji krompir je šele zdaj zoreti začel. — Pri srnah se je zopet pokazala goltna obad, katero pouzročijo veliki kebrji, ki se v goltancu in nosu vgnezdijo ter so uzrok, da srna ne more požirati, na kar tako shujša, da nazadnje pogine. Pravijo, da srna dobi ta mrčes na rastlinah, ko se pase.

povsod je samo nizko grmovje, med katerim le tuintam visoko drevo moli proti nebu. Ves kraj je poln raznovrstnih zverin. Živé tam antilope, cebre, žirafe itd.; v travi imajo gnezdo pisani kolibriji in druge ptice.

Med tem, ko drug za drugim molče korakamo, oglasi se naenkrat za menoj plašljivi klic mojega nosilca: „Timbo, timbo!“ Ves ustrašen obstanem in gledam na vse strani klicajoč: „Vapi, vapi? Kje, kje je?“ Toda zamorci so hitro razumeli svojega tovariša. Hipoma so vrgli svoje breme proč ter so tekli, kar so mogli najhitreje, vzajemno se spodbujajoč: „Kimbia, kimbial! beži, beži!“

V tem trenutku sem tudi jaz zagledal groznega sovražnika. Bil je izstopil iz hoste in je nas meril s svojimi velikimi očmi. Pripoveduje se, da se more bel človek brez nevarnosti postaviti pred leva, samo da mu strmo gleda v oči in se ne giblje. Lev bojda na belega človeka ne skoči, ako ni bil od njega ranjen ali pa če ni lačen; če pa je že enkrat okusil človeškega mesa, potem je seveda druga. Lovec, ki zna dobro meriti in streljati, more se mirno postaviti pred leva. Strel v oko ali v tilnik leva gotovo ubije. Ako pa cilja ne zadene, more biti prepričan, da ga lev raztrga na koščke. Zamorci se bahajo, da se leva ne bojé; govore o njem posmešno trdijo, da nobena žival ni tako neumna kakor lev. Zamorec oborožen s kopjem in ščitom iz usnja, plazi se skozi hoste in išče levji brlog. Če sreča leva, skrije se v visoki travi in pusti ga mimo iti, kjer trave ni, počene in se skrije pod svoj ščit; lev bojda misli, da je to gnezdo mravelj ter gre malomarno dalje. Nekateri zamorci, ako srečajo leva, tiho obstanejo ali pa se

nasloné na drevó in zaprejo oči, lev jih bojda smatra za suha drevesa in se ne zmeni za nje. Ali pa če je zamorec od leva preganjan, vrže pred njega svoj ščit in med tem, ko se lev maščuje nad ščitom, zamorec kakor opica hitro zleze na drevó in tako se reši.

Ti in enaki dogodki se lepo poslušajo, ali čitajo, toda druga je, če pride do resnice. Kar mene tiče, nisem imel takrat niti volje niti časa dolgo premišljevat. Tik poti na desno in na levo je stalo nekaj dreves; posnemal sem torej izgled svojih nosilcev in letel sem kar možno najhitreje k najbližjemu drevesu, ki ni bilo preveč visoko. Ker sem pa imel čevlje, mogel sem samo z največjim trudom in počasi plezati na-nj. Ko bi se bil lev na me takoj naravnost vrgel, ne bi bil mu ušel. A Bog ni hotel, da bi na tako žalosten način umrl. Lev je skočil najprej za zamorci, ki so bili tudi na drevesa splezali.

Raz varnega stališča mogel sem strašnega sovražnika opazovati, kako se je jezi, da mu je ušel tečen plen. Mahajoč jezno z repom in tresoč s ponosno grivo je letal med groznim rovenjem pod drevesi, na katerih smo bili skriti. Ni bilo nam torej lahko pri srcu; večkrat se namreč zgodi, da se lev pri drevesu, na katero je bil človek splezal, vleže in ne odide prej, dokler se svojega plena ne polasti. Pripovedoval mi je eden izmed naših kristijanov, da je tudi nekoč pred levom splezal na drevo; lev pa se je vlegel mirno pod drevo. Ubogi jetnik je vpil, metal doli veje, a lev se ni ganil. Konečno, ko je bil že dva dni in dve noči ob lakoti in žeji preživel na drevesu, približali so se ljudje. Jetnik jih je seveda opozoril na nevarnost ter prosil,

da bi ga rešili. Zamorci so hiteli v vas, vrnili pa so se hitro oboroženi s puškami, kopji in bobni, streljali so, bobnali in napravljali polom zares peklenški, na kar še-le se je lev oddaljil in jetnik je bil rešen iz svoje zračne ječe.

Tudi jaz sem zahvalil božjo Previdnost, ko se je grozni sovražnik nič opravivši vračal v puščavo. Zaradi varnosti ostali smo pa še nekaj časa na drevesih, potem pa smo dol stopili, nosilci so naložili zopet svoja bremena in hiteli smo, kar so nas noge nesle, domu, zakaj strah je pospeševal naše korake.

Smešničar.

* **Cena večerja.** „Kaj pa imate vi vojaki za večerjo?“ vprašal je neki radovednež vojaka. „I kaj!“ se odreže vojak, „zvečer pritismo trebuh k peči in pogrejemo, kar smo opoldan jedli.“

* **Samo jedna volja.** Mož je imel zelo svojeglavno ženo, katere ni bilo mogoče krotiti. Zato je prosil župnika za svet, kaj mu je storiti. Župnik pokliče moža in ženo k sebi ter jima v dolgem govoru pojasnuje, kako potrebno je, da se mož in žena med seboj razumeta, da naj imata oba samo eno voljo. „Gospod“, odgovarja žena, „to je pa ravno pri nama. Oba imava namreč jedno voljo. Mož hoče biti gospodar v hiši, jaz pa tudi in od tod ves preprič!“

* **Potrebno vprašanje.** „Če bodete z mojo hčerko lepo ravnali, dobite povrh dote še deset tisoč goldinarjev.“ — „Dobro! Kaj pa dobim, če ona ne bo z menoj lepo ravnala?“

Libuče. (Pridite na shod!) Še enkrat opozarjamo vse zavedne Libučane in druge okoličane na vabilo na I. zbor podružnice sv. Cirila in Metoda, ki se bo vršil dne 17. avgusta pri Ciglerju v Libučah. Ker bodo na shodu sodelovali tamburaši iz Celovca in vrli pevci iz Šmihela, in ker so svojo pomoč obljubili tudi izborni govorniki, ki bodo povedali marsikaj podučljivega pa tudi šaljivega, pričakujemo, da se boste v prav častnem številu udeležili shoda, ter tako pokazali, da ste še v resnici zavedni Slovenci! Odbor.

Mižica. (Požarna bramba in drugo.) V 24. št. „Mir-a“ sem v dopisu iz Mižice spregovoril nekaj besedij o procesiji sv. Rešnjega Telesa. Pohvalno sem omenil, da se je procesije udeležila tudi naša požarna bramba s svojimi godci, in da so ti ves čas lepo igrali in poveljevali s tem božjo službo. Nazadnje sem pa priznal, da nam je vse bilo po volji, le nemška komanda in trak načelnika v frankfurtarskih barvah nam ni bil po volji. — Nihče bi se po teh besedah ne mogel čutiti razžaljenega, in tudi jaz nisem imel namena naše gasilce žaliti, pa vendar se čutijo hudo razžaljene, kar priča to, da so bajt sklenili, se par let ne udeležiti več službe božje, in ta svoj sklep so res dejansko izpolnili v nedeljo po sv. Jakobu, patronu naše cerkve, ko smo imeli zopet slovesno procesijo. To je res čudno, ali so doslej hodili požarniki k procesiji radi Boga, ali radi — „Mir-a“! — Omeniti pa moram, da se ne čutijo vsi gasilci žaljene. Seveda so iskali tudi „zlobnega“ dopisnika „Mir“-ovega, a prav na uho jim povem, da so pri tem nepotrebnem iskanju zašli na čisto krivo pot. Sploh pa prav nič ni ležeče na tem, kdo je pisal kak dopis, marveč le na tem, ali se dopis strinja z resnico. Vemo pa, da bo „Mir“ tudi zanaprej hvalil, kar je prav, in grajal, kar ni prav, ne da bi se oziral na jezo tega ali onega. — Ob tej priložnosti moram navesti še drug slučaj nezavednosti. Mižiški in črnski rudokopi, Slovenci, so kupili za slovensko podružno cerkev sv. Helene na planini, fara Črna, novo bandero, ki ima na prvi strani podobo sv. Barbare, na drugi pa orodje za kopanje rude. To je hvalevredno; nikakor pa ni hvale vredno, da ima bandero nemški napis! V ti cerkvi imajo vsa bandera (razun starega z latinskim napisom) slovenske napise; zato pač ni umestno, da ima novo nemški napis. Lansko leto so kupili vrli tamošnji kmetje za ravno to cerkev lepo bandero z lepim slovenskim napisom.

Leše pri Prevaljah. (Razno.) Delo v leških premogokopih se je za nekaj časa opustilo, ker popravljajo neko zgradbo v Prevaljah, kjer premog perejo in izbirajo, preden ga odpošljejo. To je seveda v veliko škodo delavcem, ker so, izvzemši par dni v tednu, brez dela in bo potemtakem zaslužek ob koncu meseca jako pičel. Mnogo delavcev si je poiskalo dela na kmetih, pa tudi drugod naokoli. — Zvedel sem, da naročuje nekdo na Lešah tisti znani ptujski list „Štajerc“. Dotični morda ne vé, da ima ta malovredni časnik le-tá namen, da ponemčuje Slovence in da jih podpihuje proti duhovnikom. A to dela na podel način, namreč z lažmi in z obrekovanjem, in sicer tako spretno, da mu ne dosti poučeni bralci tudi verjamejo; zato je „Štajerc“ nevaren za vse, ki ga čitajo, nevaren celi vasi, četudi prihaja k nam, kakor je meni znano, le v enem izvodu. „Štajerčevega“ naročevalca tedaj svarim, naj opusti list, in naj si raje naroči kak drug slovenski, tudi po duhu, ne le po pisavi slovenski časnik, in ne bode se kesal. — Vode še nimamo! Ničesar ne pomaga, najmanj prošnje. Gosp. oskrbnik je sicer zadnjič obljubil, da pride sam gledat, kako bi se dala voda napeljati; zdaj je pa menda že pozabil na vse. Upamo, da se spet spomni svoje obljube. Po dežju je tekla nekaj dnij voda, pa kmalu je usahnila skoraj docela, kar je je pa še teklo, porabila se je za parni stroj, kateri vleče slab vzduh iz premogokopov.

Št. Andraž v lavantinski dolini. Skupne duhovne vaje (v nemškem jeziku) bodo v novicijski hiši tovarištva Jezusovega v Št. Andražu, in sicer: I. za duhovnike: od večera 18. do jutra 22. avgusta, od večera 1. do jutra 5. septembra, od večera 29. septembra do jutra 3. oktobra. — II. Za dijake: od večera 23. do jutra 27. avgusta. Oglasila se naj pošljejo pravočasno na predstojništvo novicijske hiše.

Timenica. (Od okrajnega šolskega sveta) je župnijski urad dobil dne 10. avgusta lepo pismo, ki je vredno, da več sveta izve o njem. Prestavim ga v naš jezik. Krajni šolski svet sv. Martina poleg vesele gore se je dne 19. julija pritožil in pisal okrajnemu šolskemu svetu:

„Na tukajšnji šoli je učni jezik nemški. Otroci slovenskih starišev („windischer“ (!) Eltern“) se v prvem razredu že toliko nemško naučijo, da morejo vse nauke razumeti, in so uspehi, kolikor jih more nevesčak (!) presoditi, v šoli dosti dobri. Krajnemu šolskemu svetu se torej zdi čudno, da gospod župnik Alojzij Hutter veronauk tukaj v slovenskem jeziku poučuje in nemškim

otrokom priporoča, naj se slovensko učijo. (Ta zadnji stavek je podčrtan!)

Če bi že ne bilo mogoče v prvem razredu veronauk v nemškem jeziku učiti, pa vendar učenci drugega razreda dobro razumejo nemško. Ako pravi državna šolska postava, da verski nauk v ljudski šoli cerkvena oblast oskrbuje in nadzoruje, tako nima to z učenim jezikom nič opraviti.

C. kr. okrajni šolski svet se prosi, naj ukrene, da se bo v tukajšnji šoli v drugem razredu v nemškem jeziku poučeval krščanski nauk.

C. kr. okrajni šolski svet je prepričan, da v drugem razredu te šole nemško poučevanje krščanskega nauka ni samo mogoče (!), ampak bi bilo tudi uspešneje (???) ko v slovenskem jeziku, kateri se čisto nič ne goji ali poučuje (glejte no, kako odkritosrečno!), katerega mnogi prav nič ne, drugi pa le slabo razumejo — nemškega jezika so pa vsi učenci tega razreda popolnoma zmožni (??).

Častitemu župnijskemu uradu se zatorej po § 5., al. 4. drž. šolske postave z dne 2. maja leta 1883. in po § 7. postave z dne 20. junija l. 1872. (d. p. list [R. G. Bl.] št. 86.) za ukaže (hu!), da mora krščanski nauk v drugem razredu vsem učencem (gotovo zaraditega, da bi vsaj v drugem razredu slovenske besede — preklete — ne slišali nikoli več) pri sv. Martinu poleg „Freundenberga“ in nemškim učencem prvega razreda le samo v zapovedanem nemškem jeziku, ki se edini v šoli poučuje in neguje, razlagati.“

Nisem pričakoval tega, toda prav mi pride, da imam priložnost, spoznati ljudi in pa tudi povedati svoje, ker mi ni ljubo, če se kaj natihoma kuha v „piskru“ in se vlačijo mračni oblaki. Prihodnjič moj dostavek, da se bo vreme zjasnilo!

Krištofova gora. (Shod.) Bilo je na god sv. Lovrenca veliko ljudstva tukaj, blizu kakor pri sv. Luciji ta dan. Pobožnega duha je pač malo bilo videti; mnogi še za silo ne opravijo nedeljske dolžnosti, kar bi doma vendar. Dva krčmarja sta imela obilno posla. Spravilo se je več ovac pod streho, pilo se je letos pivo namesto mošta. Jezil sem se kakor že drugje tudi tu na Nemce, ki takoj, ko zaslišijo prvo slovensko besedo evangelija, zbežijo iz cerkve in zraven še govorijo. Evangelij je menda vendar beseda božja, če se tudi slovenski bere? Torej mu gre spoštovanje in nedostojno je, med evangelijem poslušalce motiti. Kaj, če bi Slovenci bili tako skrajno nestrpni??

Področica. (Nezgoda.) Najemnica tukajšnje velike restavracije, gdčna. M. Jaklič, gostilničarka iz Celovca, se je vozila dne 2. avgusta iz Beljaka domov. Ž njo se je vozil inženier Brandt. Konji se splašajo in voz se prebrne. Gostilničarka je najhujše poškodovana. Zlomljena je leva noga in ramena. Inženier Brandt je bil močno poškodovan na glavi, istotako kočijaž. Tudi konji so bili poškodovani, voz pa razdrobljen.

Gozdanje. (Kres! Župan! Sodba!) Slovenec časti svoje svetnike! Zato se je poprijel lepe navade: Cirilu in Metodu v čast in národu trpinu v spodbudo naj gorijo kresovi! Zažgali so jih tudi vrli gozdanjski rodoljubi, posestniki, pridni, spoštovani kmetje. Lepo je bilo, ker sveta je navada. — Drugi dan pa — nesreča — je začelo goreti v gozdu. Hitro so zleteli gasiti, in tudi hitro so pogasili. Škode je imel le en sam posestnik, in tisto škodo bo dobil — tako se mu je za trdno obljubilo — poravnano. In on je bil tudi zadovoljen, stvar s tem poravnana! Tako je bilo prav! Do sedaj je šlo vse modro, lepo domače, slovensko. — A zdaj pa pride nekaj nezasišanega: liberalsko, nemškutarsko, tuje, grdo! Liberalni, nemškutarski župan toži vse, ki so zanetili kresove, in obsojeni so bili kmetje, sosedji poštenjaki, v zapor in z denarno kaznijo še povrh! Taka je stvar! Dognana resnica je, da je samo tožba županova in njegovo obnašanje krivo, da so bili kmetje obsojeni za to, da so častili svetnike, za to, da so škodo poravnali! Ni pa še dognana reč, ali je ogenj res nastal vsled kresa, katerega so o polnoči s prstjo zadjali, ali pa ga je le položila zlobna roka! — Po svojem poklicu je menda vsaki župan dolžan: 1. ščititi in zagovarjati povsod, kjer more, svoje podložne, njemu v varstvo izročene občane. 2. Že kot sosed naj pomaga sosedu; grdo je torej, če po nepotrebnem potlači sosedu v zapor. 3. Vsaki pravi kristijan ima usmiljenje za bližnjim, če ga vidi v nesreči. Ga iz ene nesreče še v večjo nesrečo potisniti, to je grdo, nečloveško. Da je županu šlo za to, potlačiti sosedu, ker so žgali kres v čast sv. Cirilu in Metodu, je vsem jasno, in eden njegovih najožjih pristašev je to tudi sam izdal! Podučitelj Šistl, županov ministrant, se je sam izrazil: Če ognja nobeden ne naznani, naznamim ga jaz. Zakaj? Ali je njemu kaj zgorelo? Pekel ga je Cirilov ogenj. Radi bi pa vendar vedeli: s čem je župan prisilil tistega, kateri je imel nekaj škode, da mu je privolil, da se vloži tožba! — Čudno je tudi to, da je eden rodoljub istotako strogo obsojen, ker je netil na svojem, ker mu je zgorela nje-

gova lastna suhovina! Celi, žalostni slučaj nam pa zopet enkrat prav jasno pokaže, kako se Slovincu godi na Koroškem. Vsem verjamejo, samo Slovincu ne. Vsi smejo kresove zažigati, samo Slovinc ne. Vsakega prej in raji posluša uradnik, le Slovinc ne!

Kanalska dolina. (Napredek v naših planinah.) Že zadnjič je „Mir“ na kratko omenil, da je Zajezerom kupljen lep prostor za slovensko planinsko kočjo. Evo vam kaj več o tem! Poslanec dr. Artur Lemiš se je zadnjič v koroškem deželnem zboru močno hudoval nad delovanjem slovenskega planinskega društva, oziroma njega vrle češke podružnice, ki nam je postavila lepo „Češko kočjo“ pod Grintovcem. Hotel je imeti takrat naše slovenske Karavanke za Nemce! Mož pa ni slutil, da češki kočji kmalu sledi druga slovenska na Koroškem. V nedeljo dne 27. julija je imela ziljska podružnica slov. plan. društva na sv. Višarjih svoj letni občni zbor. Tam se je sklenilo, da se kupi v „Zajzeri“ pod sv. Višarjem potrebni svet za planinsko kočjo. Vrli odborniki so ta sklep kar drugi dan uprav izborni izvršili in kupili od gospe Kat. Vedam p. d. Krivec v Ovčji vasi za 2250 kron lepo senošet, obsegajočo blizu 4 hektare. V nedeljo dne 3. avgusta se je pred g. notarjem A. Svetina v Žabnicah napravila in pravomočno podpisala kupna pogodba. Senošet je kakor ustvarjena za lepo letovišče ali planinski dom. Oddaljena je le četrte ure od Ovčje vasi, torej blizu železnice. Pelješ se lahko do nje. Tam je več vrelcev, ki tvorijo potoček, ki ne vsahne. Razgled na planine je očarljiv, odhod na nje lahko mogoč. Lepšega kraja sploh tam ni najti. — Trbiški Nemci so imeli shod in pridno so se vozili sem ter tja, da kupijo senošet — zastonj! — Vse prijatelje naših slovenskih planin bo ta lepi vspeh ziljske podružnice slov. plan. društva gotovo srčno razveselil. Dal Bog in požrtvovalnost slovenskih rodoljubov naj omogoči, da se Zajezerom dvigne čim preje nova planinska kočja! Planinski pozdrav!

Stari Trg na Štajerskem. (Tristoletnica. — Sv. misijon.) Dne 18. avgusta l. 1602 je prečistiti ljubljanski škof Tomaž Kren romarsko cerkev sv. Uršule na Plešivcu ob koroško-štajerski meji slovesno posvetil. Zato se bo tam celi prihodnji teden, namreč od 17. do 25. avgusta, slovesno obhajala tristoletnica s sv. misijonom.

Novičar.

Na Koroškem.

Našim bralcem. O sklepu deželnega zbora, oziroma o razgovoru pri proračunski razpravi, o novem volilnem redu itd., še nismo natančneje poročali, ker hočemo to storiti na podlagi stenografskih zapisnikov in dobesedno prinesiti izborne govore naših poslancev. S tem hočemo ustreči bralcem, ki si v tem želijo kolikor možno natančnega poročila.

Duhovske zadeve. Č. g. dr. Janko Arneje nastavljen je za mestnega kaplana v Beljaku. — Mestni kaplan, g. Val. Marklet, je iz Beljaka prestavljen za provizorja v Zwickenberg.

Koroška hipotečna banka. Pri 11. žrebanju dne 8. avgusta so bile izžrebane srečke v skupni vrednosti 24.700 K, in sicer: po 2000 K štev. 417, 435, 440, 872, 978, 1136, 1287, 1660; po 1000 K štev. 15, 246, 399, 531; po 200 K štev. 7, 11, 76, 84, 87, 233, 234, 305, 333, 338, 398, 576, 723, 747, 888, 1026, 1028, 1059, 1368, 1589, 1609, 1610; po 100 K štev. 61, 87, 107. — Iz prejšnjih žrebanj niso vzdignjene številke: po 2000 K štev. 353, 433, 429, 657; po 1000 K štev. 123; po 200 K štev. 16, 41, 173, 702, 1441, 1456, 1473, 1496; po 100 K. št. 13, 57.

Droblj. V gozdu kneza Rosenberga v Velcenegu so našli dne 4. t. m. obešenega nekega neznanega moža. — Dne 5. avg. proti večeru je strela udarila v skedenj Jere Resman v Lepenu. Skedenj in hiša sta pogorela do tal. Škoda je precejšnja. — Nadvojvoda Franc Ferdinand je minuli teden s tremi gosti v svojem lovu nad Lölíngom ustrelil nad 100 jelenov. — V zvoniku obesil se je v Šent-Rupertu ob Beljaku nek mož. Bil je žganjar.

Po slovenskih deželah.

Shod nepolitičnih društev. Dne 7. in 8. septembra t. l. se bo vršil v Ljubljani shod nepolitičnih društev, ki ga sklicuje „Slovenska krščansko-socijalna zveza“. Namen shoda je, združiti vsa nepolitiška društva po Slovenskem v zvezo in urediti njihovo delovanje. Želeli je, da bi bila na tem shodu zastopana vsa izvenpolitiška in izvengospodarska društva: delavska, izobraževalna, bralna, pevska, in sicer po svojih pooblaščenjih. V boju, ki ga bije naše ljudstvo za svojo vero, národnost in svoj gospodarski obstoj s ptujimi in domačimi nasprotniki, je treba vsestranske vzajemnosti in

enotnega postopanja vseh naših nepolitiških društev. Zato se upravičeno pričakuje, da pošlje svoje zastopnike vsa Slovenija. Vabijo se pa na sestaneke tudi vsi drugi dobromisleči Slovenci in Slovenke, zlasti iz krajev, kjer še manjka takih društev, da se podučijo in navdušijo za delo tudi na tem polju. Vsa naznanila itd. sprejema stolni vikar Luka Smolnikar v Ljubljani.

Drobne novice. Dne 21. avgusta t. l., ob 10. uri dopoldne, bode otvoritev planinske kočice na Lisci (Štajersko, 947 m) nad Razborom v Laškem okraju. Lisci slovi že od nekdaj po izredno krasnem razgledu. K obilni udeležbi vabi slovensko planinsko društvo. — Velikih vaj naše vojne mornarice se udeleži tudi cesar. Isti pride dne 31. avgusta v Trst. Od 1. do 3. septembra se bodo vršile vojaške vaje na zapadni obali adrijskega morja blizu Pulja. — „Národna čitalnica“ v Kanalu na Goriskem praznuje letos 25 letnico svojega obstoja. Ta praznik se praznuje s posebnim sijajem dne 7. septembra 1902. — V Škocijanu pri Trzinu na Primorskem je dohitela toča dne 28. julija na njivah nekega 28 letnega mladeniča, kateremu je prizadela v glavi toliko bolečin, da je drugo jutro umrl. Neki starejši človek pa leži bolan v postelji, ker ga je toča tako poškodovala. — Pri Sv. Ivanu ob Trstu so postavili minoli teden temeljni kamen „Národnemu domu“. Postavi ga konsumno društvo; v njem bo središče vsega národnega življenja pri Sv. Ivanu. Na pomoč so priskočili tržaška hranilnica in posojilnica in rodoljubi. — V kratkem se otvorijo na našem jugu — sledeče nove železniške proge: Trst-Občina, Buje-Poreč, Gorica-Ajdovščina in Splet-Sinj. — V Potovanju pri Mariboru je v sredo uničil ogenj 21 hiš, skupaj 32 poslopij, mnogo živine in žita. Oba sinčka posestnika Singosta, ki sta zanetila ogenj igrajoč se z žveplenkami, so mrtva potegnili z ognja. Požarne brambe so nemurno delovale šest ur, a brez uspeha.

Križem sveta.

Nova zakona. Cesar je potrdil od državne zbornice sklenjeni zakon, da se odpravijo državne mitnice, in zakon, da se uvede nov davek na vožne listke po železnicah. Zakona prideta z novim letom v veljavo.

Razmere v Nemčiji. Tajni svetnik finančnega ministerstva Löhning v Poznanju se je zaročil s hčerko nekega vladnega tajnika, ki je bil prej pri vojaki ter jo je tamkaj spravil do „feldvebla“. To pa je ministerstvo smatralo kot sramoto, da se svetnik oženi s „feldveblom“ hčerko ter ga je penzioniralo. Služiti cesarju kot „feldvebel“ ni sramotno, toda ako se pošene „feldveblom“ hčerke možijo s cesarskimi uradniki, to je sramotno. Taki so Nemci v rajhu!

Angleški kralj Edvard VII. je bil v soboto 9. avgusta vendar-le kronan. Kakor znano, bi se bilo kronanje imelo vršiti že dne 23. junija t. l. Vse je bilo takrat kar najsijajneje pripravljeno, tuji gosti so bili že došli, ko je kralj dan pred kronanjem težko zbolel. Prestati je moral težko operacijo in bali so se za njegovo življenje. Po dolgi bolezni je zopet toliko okreval, da so mu omenjeni dan mogli položiti krono mogočnega angleškega kraljestva na staro glavo. Slavnost se je sevé izvršila sijajno, a vendar ne tako, kot bi se imela vršiti junija meseca.

Po vojski v Južni Afriki. Angleži so začeli uvidevati, da vendar ne gre kar pri belem dnevu oslepariti Burov za njih svobodo in pravico, ker si znajo s tem nakopati novo vojno, v kateri gotovo izgubé. Izmislili so si torej miroljubnejši način, da si pridobijo Bure. Razglašati so začeli po svojih listih, da ne gre postopati prestrogo proti onim Burom, ki se še branijo priseči udanost angleškemu kralju, ker jim treba upoštevati njih žalost nad izgubo samostojnosti, jednako kakor pri vseh takih národnostih. Bolje je, da se Bure pridobi z dobrohotnostjo in da se Anglija ne pokaže nasproti Burom tako, kakor Nemčija proti Poljakom. V zbornici je te dni celo Chamberlain imel dolg govor v prilog Burom. Mej drugim je posebno svaril vlado, da naj ne skuša z angleškim naseljenjem iztisniti Burov iz Južne Afrike, marveč da jim dá tako deželno upravo, da se bodo mogli popolnoma svobodno gibati kot národ. Kdo ve, ali bodo Buri verjeli tem medenim besedam v Londonu?

Gospodarske stvari.

Čistost kože pri kravah. Čistost kože pri kravah upliva zelo na zdravje živali in na mleko. V slabih hlevih, osobito v takih, kjer je strop iz lesa in je ta že star, slab in črviv, pada iz njega mnogo prahu. Ta prah se zadržava večji del na dlaki in koži krav ter zamaši znojne luknjice, da ne morejo delovati. Zato je treba krave in sploh vso govedo jedenkrat na dan česati in snažiti; take krave so veliko bolj zdrave in dajejo tudi več mleka.

Kako se zatro muhe v hlevu? Proti muham je dvoje vrst sredstev. Sredstva prve vrste imajo namen, muhe pokončavati, druge vrste pa razmnožitev muh preprečevati. Muhe loviti in pokončavati ne izda veliko, ako ob enem ne skrbimo, da se ne razmnožujejo. Zadnje se pa doseže z veliko snago v hlevu, ki mora biti svetel in zračen. Pa tudi to ne bo veliko izdalo, če le jeden skrbi za dober in snažen hlev, če pa naši sosede ostanejo pri običajni nemarnosti. Prav dobro sredstvo muhe odganjati je neki voda, kjer se je kuhalo orehovo ali še bolje lorbarjevo listje. S to vodo se ves les v hlevu večkrat pomaže in istotako vsa živina. To sredstvo je le toliko časa izdatno, dokler je kaj duha po orehovem ali lorbarjevem listju; zato je dobro mazanje večkrat ponoviti.

Kako je kokošim pregnati uši? To, kar pri perutnini običajno imenujemo uši ali kurjence, so pravzaprav ptičje pršice. Napadene kokoši je treba mazati, zlasti ob grebenu in po nogah, kjer se delajo grinje, s trpentinovim oljem, s petrolejem, z močno tobakovo vodo ali s čim drugim enakim. Istotako se mora skrbno osnažiti kurnjak, in sicer z vročim lugom; če pa kurnjak ni dosti vreden, je pa najbolje sežgati ga in narediti novega.

Tržne cene.

V Celovcu, dne 7. avgusta 1902.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenca . . .	10	—	12	50	— konj
rž . . .	8	24	10	30	— pitan vol
ječmen . . .	6	72	8	40	20 vprežnih volov
oves . . .	5	90	7	37	3 junce
tursica . . .	—	—	—	—	78 krav
pšeno . . .	14	—	17	50	— telci
fižol rdeč . .	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . . .	2	60	3	74	— prasce
grah . . .	—	—	—	—	
ajda . . .	8	—	10	—	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 210 K do 220 K, krave po 130 K do 344 K.

Sladko seno je meterski cent po 5 K — v do 5 K 20 v, kislo seno po 3 K 40 v do 4 K 80 v, slama po 3 K — v do 4 K — v.

Promet je bil slab.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Libuče in okolico napravi v nedeljo dne 17. avgusta 1902. leta svoj I. občni zbor v gostilni pri „Ciglerju“ v Libučah ob 4. uri popoldne. Na dnevnem redu so: poročilo tajnika in blagajnika in govori o šoli. Slavnosti se udeleži tudi pevsko društvo „Gorotan“. Ob ugodnem vremenu sodeloval bode zbor I. koroškega tamburaškega društva „Biserica“ iz Celovca. — K obilni udeležbi prijazno vabi zavedne Slovence in Slovenke

odbor.

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Listnica uredništva.

G. Fr. Gr. na Br. in An. St. v Ce.: Odgovarjati na vajino vprašanje je težavno! Jeli „Barigeljc“ še živ, ne vemo. Sicer nismo dobili še njegovih „part“ in njegovega „testamenta“, vemo samo, da je zadnjič zbiral za — tinto. Čujemo pa, da so vozili francoski „automobilisti“, ki so zadnjič drveli skozi Koroško, človeka seboj, ki je bil našemu „Barigeljcu“ do klobuka podoben. Je lahko mogoče, da so resni Francozi pobrali našega „Barigeljca“, ker ima dober jezik. Mi bi radi dali nekaj kron, ko bi mogli izvedeti, kje naš Barigeljc danes kašlja. Poizvedujta tudi vidva. Franca je tudi že v skrbeh, ker ji je pustil samo psa doma, denar pa ves s torbo vred vzel seboj. Pozna se Barigeljc na tem, da je rad vesel, in kedar je prav dobre volje, žari se mu obraz, se malo puklasto drži ter rad „šnapat“ daje. Zdrava!

Loterijske številke od 9. avgusta 1902.

Linc 15 74 52 46 29

Trst 87 54 67 60 90

NAZNANILA.

Hiša s kmetijo in gozdom

se prodá v Dobrlivasi hiš. št. 20 iz proste roke in za ugodno ceno. — Pojasnila se dajejo iz prijaznosti v pisarni, Salmove ulice št. 7. v Celovcu.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 15. oktobra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Častna izjava.

Jaz, Jožef Rumpold, posestnik na Pleščah, obžalujem, da sem gg. Anton Rösch, Valentin Pettauer in Fortunat Marschnig dne 29. junija t. l. v „Kussianovi“ gostilni v Konaticah razžalil brez vsakega vzroka in jih prosim za odpuščenje. Beljak, dne 7. avgusta l. 1902.

Jožef Rumpold l. r.

Mlad, čvrst in krepak deček

od poštenih starišev, se sprejme kot učenec v mešano trgovino Mihael Keršič-a v Podkloštru ali Št. Jakobu v Rožu.

Nove muzikalije

za razne godbe za 6 glasov 19 kr., za 10 glasov 20 kr., za 15 glasov 25 kr. — Šole za vsa godala po 1 gld. Raznovrstne muzikalije najceneje. Lud. Hnyk, Jablonec nad Jizerou, Češko.

Razprodaja!

Po smrti svojega soproga prodajam vso hišno opremo, kar je imam v zalogi, po kolikor mogoče najnižjih cenah.

E. Zufer,

vdova mizarskega mojstra, Celovec, Vetrinjsko obmestje šte. 8.

Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporoča je knezoškofjski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega mašnega vina vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 34 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov loco kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Na zahtevanje pošiljajo se vzorci. Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.

Stiskalnice

za sadni mošt za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmoglost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlini. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlini za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše samodejne patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najbolj sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II/1 Taborstrasse št. 71.

Obdarovani z nad 490 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni centki se delijo sastonj. — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

